

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۰۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره

با تدبیر در آیات قرآن و حدیث به سؤالات زیر پاسخ دهید.

۱	با توجه به مراتب توحید، آیه شریفه «و لله ما فی السموات و ما فی الارض...» پس از کدام مرتبه توحیدی قرار می گیرد؟	۰/۵
۲	طبق آیه «یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء...» کدام گزینه بیانگر علت نهی مؤمنان از دوستی با دشمنان خداست؟ (۱) تلقون الیهم بالمودة (۲) و قد کفروا بما جاءکم من الحق (۳) و من الناس من یعبد الله علی حرف	۰/۵
۳	طبق آیه «و الذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا و ان الله لمح المحسنین» جهاد مؤمنان در راه خدا، چه نتایجی برای شان در پی دارد؟	۰/۵
۴	آیه مبارکه «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجا لتسکنوا الیها...» بیانگر کدام معیار تمدن اسلامی است؟ (نام معیار)	۰/۵
۵	عمل افراد جامعه اسلامی بر مبنای حدیث نبوی: «برترین جهاد؛ سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد» جامعه را به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی نزدیک می کند؟	۰/۵

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

۶	هر چه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خداوند بیشتر شود، احساس نیاز او به خداوند نیز بیشتر می گردد. ( )	۰/۲۵
۷	اینکه خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان ها معرفی نموده، بدین معناست که ولایت خود را به ایشان واگذار کرده است. ( )	۰/۲۵
۸	بیت «هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنه نیایی من دهم بد را سزا» بیانگر «مسئولیت پذیری» و شهادی بر اختیار آدمی است. ( )	۰/۲۵
۹	«آشنایی ما با نشانه های الهی و بهره گرفتن از طبیعت» از نتایج شناخت ما به سنت های حاکم بر زندگی انسان هاست. ( )	۰/۲۵
۱۰	یکی از ویژگی های فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود. ( )	۰/۲۵
۱۱	پذیرش عقاید رهبران کلیسا در باره هر موضوعی به جز موضوعات علمی، ضروری بود و مخالفت با آن، کفر تلقی می شد. ( )	۰/۲۵

جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۲	گر چه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می بریم اما نمی توانیم او را دریابیم.	۰/۲۵
۱۳	هیچ گروهی از مسلمانان، غیر از جریانی که امروزه به مشهور شده، درخواست از رسول خدا (ص) را شرک آلود نمی دانند.	۰/۲۵
۱۴	دل سپردن به هوای نفس و کسب رضایت قدرتهای مادی، انسان را دچار شرک کند.	۰/۲۵
۱۵	«دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات» یکی از راه های است.	۰/۲۵
۱۶	بنا بر فرمایش امام باقر (ع) «برای توبه کردن کافی است».	۰/۲۵
۱۷	قرآن کریم طبق آیه شریفه «قد افلح من زکاه» رمز سعادت و رستگاری انسان ها را دانسته است.	۰/۲۵

کشف ارتباط

۱۸	هر یک از عبارت های ستون سمت راست با کدام یک از عبارت های ستون سمت چپ ارتباط دارد؟	۱
	(آ) احسان پیاپی خدا و پرده پوشی های او و مغرور شدن انسان ها (ب) ثبت فوری اعمال نیک بندگان توسط فرشتگان الهی (پ) ایجاد شرایط و اسباب برای آسان تر به مقصد رساندن مؤمنان (ت) ایجاد شرایط و موقعیت برای بروز صفات درونی افراد	
	توجه: یک مورد اضافی است (۱) سنت امداد خاص (۲) سنت امداد عام الهی (۳) سنت ابتلاء (۴) سنت املاء و استدراج (۵) سنت سبقت رحمت بر غضب الهی	

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۹	چرا رسیدن به معرفت عمیق «خدا را با هر چیزی دیدن» هدفی قابل دسترس به ویژه برای نوجوانان و جوانان است؟	۰/۵
۲۰	مهم ترین عامل در تعیین هدف ها و رفتارهای انسان چیست؟	۰/۵
۲۱	رسول خدا (ص) در راستای تبیین معیارهای تمدن اسلامی، چگونه افق نگاه انسان ها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد؟	۰/۵
۲۲	چگونه بسیاری از مردم در جوامع غربی دریافتند که نمی توان سعادت را تنها در «علم تجربی» جستجو کرد؟	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعات شروع: ۱۰ صبح	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۰۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره

اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

۲۳	حکمت احکام:	۰/۵
۲۴	اخلاص در کاربرد دینی:	۰/۵
۲۵	پیرایش یا تخلیه:	۰/۵

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۲۶	کدام گزینه بیانگر آن است که «تکرار توبه» موجب جلب رحمت خداوند می شود؟ (۱) من جاء بالحسنة فله عشر امثالها (۲) التائب من الذنب کمن لا ذنب له (۳) ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين	۰/۲۵
۲۷	کدام گزینه در مورد توبه اجتماعی درست است؟ (۱) لازم نیست که انحراف های اجتماعی ضرورتا در مراحل ابتدایی خود اصلاح شوند. (۲) کوتاهی در انجام «امر به معروف و نهی از منکر» اصلاح جامعه برای تحقق توبه اجتماعی را مشکل می سازد. (۳) حساسیت مردم در برابر گناهان اجتماعی، مانع گسترش این گناهان نمی شود.	۰/۲۵
۲۸	کدام گزینه در باره وضعیت زنان در دوره قبل از اسلام نادرست است؟ (۱) همچون کالا تلقی می شدند (۲) از حق مالکیت برخوردار بودند (۳) تولد دختر موجب سرافکنندگی خانواده اش بود	۰/۲۵
۲۹	کدام گزینه از آثار تمدن جدید در حوزه عدل و قسط نمی باشد؟ (۱) تاسیس وزارت تنهائی به نام وزارت تنهائی (۲) از صحنه خارج شدن حکومت های موروثی (۳) آشنایی مردم با حقوق خود در مقابل دولتها	۰/۲۵

احکام

۳۰	احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (واجب کفایی - مستحب - واجب - حرام - حلال و جایز) (آ) ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی (ب) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید (پ) خریداری و مصرف کالاهای خارجی که سبب وابستگی کشور شود (ت) فراهم کردن زیرساخت های لازم برای پایگاه های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت	۱

به سوالات زیر پاسخ کامل (تشریحی) دهید.

۳۱	در بحث «توحید در ربوبیت»، هنگامی که کشاورز رابطه خود را با خداوند بررسی می کند، به چه نتایج می رسد؟	۱
۳۲	بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» بیانگر کدام میوه درخت اخلاص است؟ توضیح دهید.	۱
۳۳	مقصود از «جبران حقوق الهی» در بحث توبه را توضیح دهید.	۱
۳۴	چرا از دیدگاه اسلام «ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع» حرام دانسته شد؟	۱
۳۵	چگونه پیامبر گرامی اسلام (ص) توانست یکی از جاهل ترین جوامع روزگار خود را مشتاق علم نماید؟	۱
۳۶	اهمیت «مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد، شهادت و صبر» در حوزه عدل و قسط را، توضیح دهید.	۱
۳۷	چگونه می توان هم به قضا و اراده الهی اعتقاد داشت و هم انسان را موجودی مختار دانست؟ توضیح دهید.	۲

۲۰	جمع نمرات	موفق و مؤید باشید.

ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۰۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	

۲/۵	(آ) تدبر در آیات قرآن و حدیث		
درس ۲ ص ۱۹	۱- توحید در خالقیت	۵/۵. نمره	
درس ۳ ص ۳۵	۲- گزینه ۲	۵/۵. نمره	
درس ۶ ص ۶۵	۳- خدا آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کند و آنان را همراهی می‌کند	۵/۵. نمره	
درس ۹ ص ۱۱۲	۴- ارتقاء جایگاه خانواده و احیاء منزلت زن و ارزش‌های اصیل او	۵/۵. نمره	
درس ۹ ص ۱۱۰	۵- برپایی جامعه‌ای عدالت‌محور	۵/۵. نمره	
۱/۵	(ب) درستی و نادرستی گزاره‌ها: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)		
۸- ص ۵۴	۷- غ ۱۹	۶- ص ۱۰	۹- غ ۶۷
۱۱- غ ۱۲۸	۱۰- ص ۱۱۷		
۱/۵	(پ) جای خالی: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)		
۳۳- ص ۳	۱۳- جریان تکفیری	۱۲- ص ۱	۱۲- ذات (چیستی)
۱۴- عملی	۲۴- ص ۲		
۹۴- ص ۸	۱۶- پیشمانی	۴۷- ص ۴	۱۵- تقویت اخلاص
	۱۷- تزکیه نفس		
۱	(ت) کشف ارتباط: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)		
	۵- ص ۷۲	۴- ص ۷۳	۱۸- (آ) ۴
	۳- ص ۶۸	۱- ص ۷۱	۱۸- (پ) ۱
۲	(ث) پاسخ کوتاه: (هر مورد ۰/۵ نمره)		
۱۲- ص ۱	۱۹- زیرا از پاکی و صفای قلب برخوردارند		
۳۱- ص ۳	۲۰- افکار و اعتقادات هر فرد		
۱۰۹- ص ۹	۲۱- آنها را با زندگی در آخرت آشنا کرد		
۱۳۱- ص ۱۰	۲۲- با شکست‌های پی‌درپی جوامع غربی در عرصه اخلاق و ظهور بحران‌های اخلاقی در این جوامع		
۱/۵	(ج) تعریف اصطلاحات (هر مورد ۰/۵ نمره)		
۹۶- ص ۸	۲۳- هر دستور خداوند، دلایل خاص خود را دارد که حکمت آن حکم و دستور نامیده می‌شود.		
۴۴- ص ۴	۲۴- یعنی شخص عملش را فقط برای رضای خدا و همانگونه که او دستور داده است، انجام دهد.		
۸۲- ص ۷	۲۵- توبه گناهان را از قلب خارج می‌کند و آن را شست‌وشو می‌دهد به این عمل، پیرایش یا تخلیه گویند.		
۱	(چ) انتخاب گزینه مناسب: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)		
۱۳۳- ص ۱۰	۲۹- ۱	۲۸- ۲	۲۷- ۲
	۲۹- ۱	۲۸- ۲	۲۷- ۲
	۲۹- ۱	۲۸- ۲	۲۷- ۲
۱	(ح) احکام: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)		
۱۰۲- ص ۸	۳۰- (آ) مستحب	۹۷- ص ۸	
۱۰۱- ص ۸	۳۰- (پ) حرام	۱۰۴- ص ۸	
	۳۰- (ب) حلال و جایز		
	۳۰- (ت) واجب		

ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۰۵	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	

(خ) پاسخ تشریحی:

- ۱ ۳۱- وقتی رابطه خود را با خدا بررسی می کند می بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست ۰/۵ و کشت و زرع او بر اساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده رشد کرده و محصول داده است ۰/۲۵ در نتیجه در می یابد که زارع حقیقی و پرورش دهنده اصلی زراعت او خداست و باید شکرگزار او باشد. ۰/۲۵
درس ۲ ص ۲۰
- ۱ ۳۲- نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان ۰/۵ اگر انسان در اخلاص پیش رود به مرحله ای می رسد که دیگر فریب وسوسه های شیطان را نمی خورد چرا که شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مومنان با اخلاص را ندارد. ۰/۵
درس ۴ ص ۴۷ و ۴۸
- ۱ ۳۳- مهمترین حق خداوند، حق اطاعت و بندگی اوست ۰/۲۵ توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود را در پیشگاه خداوند جبران کند. برای مثال: نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد. ۰/۷۵
درس ۷ ص ۸۷
- ۱ ۳۴- رایج شدن این ارتباط بازگشتی به دوران جاهلیت است ۰/۲۵ و بنیان خانواده را متزلزل می کند ۰/۲۵ همان طور که در کشورهایی که این قبیل رابطه ها وجود دارد خانواده استحکام خود را از دست داده ۰/۲۵ و فرزندان تک سرپرست فراوان شده اند. ۰/۲۵
درس ۸ ص ۹۸
- ۱ ۳۵- نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست ۰/۵ رسول خدا (ص) نه تنها همه را دعوت به علم آموزی کرد بلکه آموختن علم را بر مردم واجب دانست و فرمود: «بر هر مرد و زن مسلمان واجب است» بدین ترتیب یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت ۰/۵
درس ۹ ص ۱۱۴
- ۱ ۳۶- یکی از رسالت های اصلی انبیاء مبارزه با ظلم و برقراری عدل و گسترش حق و حقیقت بوده است. هرچند که بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم می شود و مجذوب حقیقت و عدالت می شوند، اما باید هشیار باشیم که همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق نمی روند بلکه سد راه حق جویی می شوند ۰/۷۵ زیرا گسترش عدالت منافع آنها را تهدید می کند. این گروه ها تا همه را تابع خود نکنند و یوغ اسارت بر گردن دیگران نیفکنند آرام نمی گیرند ۰/۲۵
درس ۱۰ ص ۱۳۴
- ۲ ۳۷- وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست ۰/۵ به عبارت دیگر خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم آن کار انجام نمی گیرد ۰/۵ در عین حال وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است ۰/۵ یعنی اراده انسان در طول اراده خداست ۰/۵
درس ۵ ص ۵۹

موفق باشید.